

Dictamen en relació amb una consulta sobre el lliurament a la demarcació a Catalunya d'un col·legi professional d'àmbit estatal de diversa documentació d'un altre col·legi professional extingit

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit del delegat de protecció de dades del Departament de Justícia en el qual es demana que l'Autoritat emeti un dictamen sobre la possibilitat de lliurar a la demarcació a Catalunya d'un col·legi professional d'àmbit estatal diversa documentació, que conté dades personals, d'un altre col·legi professional ja dissolt.

S'adjunta a la consulta una nota d'antecedents sobre el col·legi professional dissolt.

Analitzada la petició i la documentació que l'acompanya, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

Per tal de situar el context del cas examinat cal, d'entrada, referir-se a la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (...), a què fa esment la mateixa consulta.

Aquesta STSJC, ratificada per la Sentència del Tribunal Suprem (...), declara la nul·litat del Decret (...), de creació del col·legi professional.

El Decret (...), esmentat, creà el col·legi professional com a corporació de dret públic amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment dels seus fins, regint-se per la normativa vigent en matèria dels col·legis professionals (article 2.1), en l'àmbit territorial de Catalunya (article 3).

Segons el mateix Decret (...) (article 4), el col·legi professional *“agrupa les persones que estiguin en possessió del títol universitari oficial que d'acord amb la legislació vigent sigui necessari per a l'exercici de la professió d'enginyer o enginyera tècnica de telecomunicacions o títol homologat o declarat equivalent (...).”*

El Decret (...) es va dictar d'acord amb la disposició transitòria cinquena de la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals, segons la qual:

“Els professionals integrats en un col·legi únic d'àmbit estatal, incorporats a aquest per mitjà de qualsevol de les seves delegacions radicades a Catalunya, sens perjudici de poder mantenir la col·legiació actual, poden formar un sol col·legi professional d'àmbit català d'acord amb el que estableix aquesta llei. (...).”

Atès que la Sentència del Tribunal Constitucional 201/2013, de 5 de desembre, declara (FJ 10) la inconstitucionalitat de l'incís “d'acord amb el que estableix aquesta llei” de la citada disposició transitòria cinquena de la Llei 7/2006, la STSJC (...), citada, exposa en el seu FJ 3 el següent:

“La expresada sentencia establece claramente que la constitución de un Colegio profesional de (...) de Cataluña exigía la previa segregación de este ámbito territorial del Colegio único hasta entonces existente, y que ello debía realizarse de conformidad con lo dispuesto en la Ley estatal de Colegios profesionales. (...).

Las anteriores consideraciones conducen necesariamente a la estimación del presente recurso, habida cuenta que el Decreto impugnado se dictó al amparo de la disposición transitoria 5ª de la Ley 7/2006, en su redacción inicial, y no se observó previamente el procedimiento de segregación establecido por la normativa estatal respecto del Colegio único existente hasta entonces.”

Així, la STSJC (...) declara la nul·litat de la norma de creació del col·legi professional per no haver-se seguit el procediment de segregació legalment previst.

En conseqüència i, segons consta en la informació adjuntada a la consulta, després de diversos pronunciaments judicials, (...) va iniciar l'any 2019 el procés de liquidació del col·legi professional, seguint, a tal efecte, per analogia les previsions de l'article 56 de la Llei 7/2006.

D'acord amb aquest article 56 “la dissolució d'un col·legi professional requereix un decret del Govern, el qual ha d'establir el procediment per a la liquidació del patrimoni, el nomenament de les persones o de la comissió encarregades de dur-la a terme i la destinació del romanent, d'acord amb els estatuts del col·legi professional dissolt i la llei” (apartat 3).

En aquest context de liquidació del col·legi professional, segons la informació aportada, les persones encarregades de dur-la a terme (quatre vocals exmembres de la Junta del Col·legi) van fer constar (per mitjà d'un certificat de data 17 de juny de 2020) que a l'edifici que, fins al moment de la seva dissolució, acollia la seu del col·legi professional restava dipositada diversa documentació del col·legi.

Segons s'exposa a la consulta, un altre col·legi professional, el qual seria dipositari accidental de la documentació esmentada, ha formulat una consulta (...) sobre la destinació que se li ha de donar a la dita documentació i, concretament, sobre la possibilitat de lliurar-la a la demarcació territorial catalana d'un col·legi professional d'àmbit estatal.

Atesos els dubtes que es plantegen sobre la possibilitat de lliurar aquella documentació que conté dades personals (es fa esment a dades dels antics col·legiats o de treballadors del col·legi professional), el (...) sol·licita el pronunciament d'aquesta Autoritat al respecte.

III

El Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD), defineix tractament de dades com “cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no, como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, comunicación por transmisión, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción” (article 4.2).

El lliurament de documentació o informació de l'extint col·legi professional a la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal, en la mesura que hi constin dades

personals de les persones que es varen col·legiar al col·legi professional i/o de treballadors del col·legi, constitueix un tractament (una comunicació de dades) que resta sotmès a la legislació de protecció de dades.

L'RGPD estableix que tot tractament de dades personals ha de ser lícit, lleial i transparent (article 5.1.a)).

Per tal que el tractament sigui lícit, les dades han de ser tractades *“con el consentimiento del interesado o sobre alguna otra base legítima establecida conforme a Derecho, ya sea en el presente Reglamento o en virtud de otro Derecho de la Unión o de los Estados miembros a que se refiera el presente Reglamento, incluida la necesidad de cumplir la obligación legal aplicable al responsable del tratamiento o la necesidad de ejecutar un contrato en el que sea parte el interesado o con objeto de tomar medidas a instancia del interesado con anterioridad a la conclusión de un contrato”* (considerant 40 RGPD).

L'article 6.1 de l'RGPD regula les bases jurídiques en les que pot fonamentar-se el tractament de dades personals en els termes següents:

“1. El tratamiento solo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:
a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;
b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;
c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento;
d) el tratamiento es necesario para proteger intereses vitales del interesado o de otra persona física;
e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;
f) el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no prevalezcan los intereses o los derechos y libertades fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, en particular cuando el interesado sea un niño.”

Cal tenir en consideració que, tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD i recull expressament l'article 8 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), el tractament de dades només podrà considerar-se fonamentat en les bases jurídiques de l'article 6.1.c) i e) de l'RGPD quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

Així mateix, cal tenir en consideració que si el tractament (el lliurament de la informació) afecta categories especials de dades (qüestió que no es podria descartar en el present cas, atesa la naturalesa de les dades que els col·legis professionals poden arribar a tractar respecte els seus membres i/o treballadors) també caldrà comptar amb alguna de les excepcions establertes a l'article 9.2 de l'RGPD, per tal de poder considerar aquest tractament de dades lícit.

IV

En la consulta s'assenyala que la demarcació territorial catalana del col·legi estatal d'àmbit estatal, la qual ha sol·licitat la documentació o informació de l'extint col·legi professional, és l'entitat que en el seu dia va promoure la creació del col·legi professional per segregació del col·legi professional d'àmbit estatal.

Com s'ha vist, el TSJC va considerar, en l'esmentada sentència (...), que aquesta segregació de la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal per tal de constituir un nou col·legi professional (l'extint col·legi) no es va dur a terme seguint el procediment de segregació establert a la legislació estatal de col·legis professionals. Conseqüentment, va declarar la nul·litat del Decret (...), de creació del col·legi professional.

Aquest pronunciament judicial, també com s'ha vist, va ser ratificat pel Tribunal Suprem en llur sentència (...).

La conseqüència principal d'aquesta nul·litat de la norma de creació del col·legi professional és el restabliment de la situació jurídica anterior (article 71.1.b) LJCA).

Des del punt de vista de la protecció de dades personals, l'existència d'una situació com la descrita pot comportar la modificació en la responsabilitat de determinats tractaments de dades personals que, fins al moment de la seva dissolució, duia a terme el col·legi professional en exercici de les funcions legalment atribuïdes.

D'acord amb la informació adjuntada a la consulta, el procés de liquidació o dissolució del col·legi professional es va encarregar a les persones que abans de la STSJC (...), citada, de nul·litat del Decret de constitució del col·legi ocupaven els càrrecs de membres de l'òrgan de govern d'aquesta corporació, segons les dades del Registre de col·legis professionals de la Generalitat de Catalunya sobre la composició de l'òrgan de govern de l'extint col·legi.

Per tant, correspon a aquestes persones prendre la decisió sobre la destinació que se li hauria de donar a la documentació de l'extint col·legi professional, inclòs el seu possible lliurament a la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal.

En qualsevol cas, des del punt de vista de la normativa de protecció de dades personals, els tractaments que duia a terme el col·legi professional en exercici de les seves funcions públiques es fonamentaven en la base jurídica prevista a l'article 6.1.e) de l'RGPD, això és, que el tractament era necessari per a l'exercici d'una missió en interès públic o de potestats públiques atribuïdes al col·legi. Un cop extingit el col·legi professional com a conseqüència de la declaració de nul·litat de la seva creació, aquesta mateixa base jurídica pot habilitar el tractament que dugui a terme la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal, com a nou ens col·legial competent per a l'exercici d'aquestes funcions públiques.

Això podria abastar les dades personals dels antics col·legiats al col·legi -qui s'integrarien al col·legi professional d'àmbit estatal- i, fins i tot també, de terceres persones en relació amb les activitats dutes a terme per aquests col·legiats.

Assenyalar, en aquest punt, que el plantejament que s'acaba d'exposar coincidiria també amb la solució prevista per la legislació de protecció de dades personals a l'article 21.1 de l'LOPDGDD, per a determinades situacions anàlogues a la que s'analitza. Segons aquest precepte:

“Salvo prueba en contrario, se presumirán lícitos los tratamientos de datos, incluida su comunicación con carácter previo, que pudieran derivarse del desarrollo de cualquier operación de modificación estructural de sociedades o la aportación o transmisión de negocio o de rama de actividad empresarial, siempre que los tratamientos fueran necesarios para el buen fin de la operación y garanticen, cuando proceda, la continuidad en la prestación de los servicios.”

Per bé que aquest precepte no podria considerar-se d'aplicació al cas concret (està pensat per supòsits de reestructuracions societàries o de naturalesa mercantil), se'n desprèn que, quan té

Iloc una modificació del responsable del tractament a conseqüència de les reestructuracions que en ell s'hi descriuen, la comunicació de dades personals des d'una a altra entitat es presumeix lícita.

V

Qüestió diferent seria el lliurament a la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal d'aquella informació personal vinculada a l'exercici de funcions privades de l'extint col·legi professional que pugui constar en la documentació reclamada, com ara, les dades personals de les persones que varen prestar els seus serveis al col·legi o altres.

En aquest cas, la base jurídica de l'article 6.1.e) RGPD no habilitaria la comunicació al col·legi professional d'àmbit estatal en la mesura que no es tractaria de funcions públiques assumides pel col·legi professional d'àmbit estatal.

Ara bé, el lliurament d'aquesta informació personal podria articular-se sobre la base jurídica de l'article 6.1.a) de l'RGPD, relativa al consentiment de les persones afectades, el qual s'hauria d'obtenir en els termes de l'article 4.11) de l'RGPD o, si fos necessari, per afectar categories especials de dades, de l'article 9.2.a) de l'RGPD.

A aquests efectes, caldria adreçar-se a les persones afectades per tal que puguin donar el seu consentiment, si així ho desitgen, per a la comunicació de les seves dades personals a la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal.

Pel que fa a aquella informació personal que no es lliuri a la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal, en no haver-se obtingut el consentiment de les persones afectades, des de la vessant de la protecció de dades, en principi hauria de suprimir-se, en la mesura que la dissolució del col·legi professional comporti, al seu torn, la desaparició o extinció de la finalitat o finalitats que justificarien el tractament per al qual haurien estat recollides aquestes dades, llevat que alguna disposició requereixi la seva conservació.

Fer notar que l'RGPD disposa un conjunt de principis que els responsables i els encarregats del tractament han d'observar en el tractament de dades de caràcter personal, entre els quals, el principi de limitació del termini de conservació, establert a l'article 5.1.e), segons el qual:

"1. Los datos personales serán:

(...)

e) mantenidos de forma que se permita la identificación de los interesados durante no más tiempo del necesario para los fines del tratamiento de los datos personales; los datos personales podrán conservarse durante períodos más largos siempre que se traten exclusivamente con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, sin perjuicio de la aplicación de las medidas técnicas y organizativas apropiadas que impone el presente Reglamento a fin de proteger los derechos y libertades del interesado («limitación del plazo de conservación»).

Sobre això, el considerant 39 de l'RGPD disposa que:

"(...) Los datos personales deben ser adecuados, pertinentes y limitados a lo necesario para los fines para los que sean tratados. Ello requiere, en particular, garantizar que se limite a un mínimo estricto su plazo de conservación. Los datos personales solo deben tratarse si la finalidad del tratamiento no pudiera lograrse razonablemente por otros medios. Para garantizar que los datos personales no se conservan más tiempo del

necesario, el responsable del tratamiento ha de establecer plazos para su supresión o revisión periódica. (...).”

D'aquestes previsions es desprèn que el responsable ha de conservar les dades personals durant el menor temps possible i que, en la determinació d'aquest termini de conservació, ha de tenir-se en compte la finalitat per a la qual es necessita el tractament de les dades, de tal manera que, un cop assolida, les dades personals han de suprimir-se.

Això, sens perjudici de les obligacions de conservar les dades durant un temps determinat que puguin establir disposicions aplicables, de tal manera que, a complerts aquests terminis, és quan les dades personals han de suprimir-se.

Per això, correspon a les persones a qui se'ls va encarregar el procés de liquidació del col·legi professional la tasca d'examinar quines dades tractava el col·legi professional no vinculades a l'exercici de funcions públiques i per a quines finalitats poden seguir essent necessàries, per tal d'establir els terminis de conservació d'aquestes dades o bé per determinar-ne la supressió.

Mentre la informació personal resulti necessària o pertinent per assolir les finalitats a què respon el seu tractament, tenint en compte les funcions del col·legi, des de la vessant de la protecció de dades aquesta informació hauria de conservar-se. Altrament, hauria de suprimir-se.

Fer avinent, en aquest punt, que, tal i com disposa la mateixa normativa de protecció de dades, la supressió, quan és pertinent, no equival necessàriament a l'esborrat o la destrucció de la informació personal, sinó al seu bloqueig.

En concret, l'article 32 de l'LOPDGDD estableix el següent:

“Artículo 32. Bloqueo de los datos.

1. El responsable del tratamiento estará obligado a bloquear los datos cuando proceda a su rectificación o supresión.

2. El bloqueo de los datos consiste en la identificación y reserva de los mismos, adoptando medidas técnicas y organizativas, para impedir su tratamiento, incluyendo su visualización, excepto para la puesta a disposición de los datos a los jueces y tribunales, el Ministerio Fiscal o las Administraciones Públicas competentes, en particular de las autoridades de protección de datos, para la exigencia de posibles responsabilidades derivadas del tratamiento y solo por el plazo de prescripción de las mismas. Transcurrido ese plazo deberá procederse a la destrucción de los datos.

3. Los datos bloqueados no podrán ser tratados para ninguna finalidad distinta de la señalada en el apartado anterior.

4. Cuando para el cumplimiento de esta obligación, la configuración del sistema de información no permita el bloqueo o se requiera una adaptación que implique un esfuerzo desproporcionado, se procederá a un copiado seguro de la información de modo que conste evidencia digital, o de otra naturaleza, que permita acreditar la autenticidad de la misma, la fecha del bloqueo y la no manipulación de los datos durante el mismo.

(...).”

Un cop bloquejades les dades no es podran tractar per a cap finalitat, tret per a la posada a disposició de les dades als jutges i tribunals, al Ministeri Fiscal o a les administracions públiques competents, en particular de les autoritats de protecció de dades, per a l'exigència de possibles responsabilitats derivades del tractament (article 32.3 LOPDGDD).

Acomplert aquest termini, el qual pot variar en funció de la informació tractada i de les responsabilitats que es poden generar, s'haurà de procedir a l'eliminació efectiva de la informació personal (article 32.2 LOPDGDD).

D'acord amb les consideracions fetes fins ara en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

En atenció a la STSJC (...), que declara la nul·litat de la norma de creació del col·legi professional, i d'acord amb el que estableixin les persones encarregades de la liquidació del col·legi professional, la base jurídica prevista a l'article 6.1.e) RGPD habilitaria el lliurament de la documentació de l'extint col·legi professional a la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal en què constin dades personals vinculades a l'exercici de les funcions públiques dels col·legis professionals.

Pel que fa a les dades personals vinculades a l'exercici de les funcions privades de l'extint col·legi professional, la seva comunicació a la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal podria articular-se sobre la base del consentiment de les persones afectades (article 6.1.a) RGPD).

Respecte aquelles dades que no siguin lliurades a la demarcació territorial catalana del col·legi professional d'àmbit estatal, correspon a les persones encarregades de dur a terme la liquidació del col·legi professional l'examen de la necessitat del seu tractament i, conseqüentment, determinar-ne la conservació o la supressió.

Barcelona, 17 de juny de 2021